

- І ТВОРИТИ ДОБРО!

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 20 (397)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
24 жовтня 2015 року

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД:

НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:

- завідувача кафедри мікробіології, вірусології та імунології — 1 посада;
- завідувача кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії — 1 посада;
- завідувача кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами — 1 посада.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня доктора медичних наук, вченого звання професора, стаж науково-педагогічної роботи — не менше десяти років.

- доцента кафедри внутрішньої медицини № 3 — 1 посада;
- доцента кафедри анатомії людини — 1 посада.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи — не менше чотирьох років.

- асистента кафедри внутрішньої медицини № 1 — 1 посада;
- асистента кафедри внутрішньої медицини № 3 — 1 посада.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи — не менше одного року.

НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:

- завідувача кафедри клінічної фармації — 1 посада.
- Вимоги до претендентів:** наявність наукового ступеня доктора медичних наук, вченого звання професора, стаж науково-педагогічної роботи — не менше десяти років.

НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:

- доцента кафедри ортопедичної стоматології — 1 посада;
- Вимоги до претендентів:** наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи — не менше чотирьох років.

Термін подачі документів — один місяць з дня оголошення.

Звертатися:
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
відділ кадрів,
тел. 52-14-64.

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

Юлія ЧУШЕНКО — студентка 4 курсу медичного факультету

Стор. 5

У НОМЕРІ

Стор. 3-5

СТВОРЕНО ГРОМАДСЬКУ ОРГАНІЗАЦІЮ «АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО»

Для зміцнення зв'язків між випускниками, студентами та науково-педагогічним складом, з метою сприяння розвитку медичної науки і освіти, охорони здоров'я, реалізації науково-освітніх програм, надання допомоги вченим, викладачам, талановитій творчій молоді, випускникам, задоволення й захисту соціальних, економічних, творчих та інших інтересів своїх випускників, беручи до уваги приклад провідних університетів світу та України, ініціативна група запропонувала створити громадську організацію «Асоціація випускників Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського».

Стор. 6-7

ІНФЕКЦІЙНА СЛУЖБА ПОТРЕБУЄ ЗМІЦНЕННЯ ТА ЗАКОНОДАВЧОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ

IX з'їзд інфекціоністів України відбувся 7-9 жовтня у Тернополі. Майже 260 науковців і лікарів з різних куточків України зібралися нинішнього року, аби у спільному колі обговорити важливі питання, об'єднані темою «Інфекційні хвороби: поступи і проблеми в діагностиці, терапії та профілактиці».

ПЕРЕДПЛАТИТЬ ГАЗЕТУ

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА «МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ»:
на один місяць — 16 грн 40 коп;
на три місяці — 49 грн 20 коп;
на півроку — 98 грн 40 коп;
на рік — 196 грн 80 коп.

Газету «Медична академія» можна передплатити в будь-якому відділенні зв'язку. Станьте її читачем!

ІНДЕКС 23292

ВІЗИТ

ТДМУ ПРОДОВЖУЄ СПІВПРАЦЮВАТИ ІЗ САМАРКАНДСЬКИМ МЕДИЧНИМ ІНСТИТУТОМ

З дружнім візитом до ТДМУ завітали проректор з навчальної роботи Самаркандського медичного інституту (Республіка Узбекистан), доцент Ботир Юлдашев і керівник навчальної частини, завідувач кафедри інфекційних захворювань, доцент Наргіза Ярмухамедова. У розмові з ректором ТДМУ, професором Михайлом Кордою гості передали вітання від ректора Самаркандського медичного інституту Азамата Шамсієва. Нагадаємо, що він є Почесним професором ТДМУ.

Під час зустрічі йшлося про можливість подальшої співпраці у різних напрямках. Зокрема, самаркандці зацікавилися можливістю участі студентів їхнього інституту у Міжнародних студентських літніх школах, які щорічно відбуваються на базі НОК «Червона калина». Значний інтерес у них викликали нововведення у навчальний процес, які передбачені у новому Законі України «Про вищу освіту». Велику увагу було

(Зліва направо): Степан ЗАПОРОЖАН, проректор ТДМУ, професор, Іван КЛІЩ, проректор ТДМУ, професор, Ботир ЮЛДАШЕВ, проректор Самаркандського медінституту, доцент, Михайло КОРДА, ректор ТДМУ, професор, Наргіза ЯРМУХАМЕДОВА, завідувач кафедри Самаркандського медінституту, доцент, Аркадій ШУЛЬГАЙ, проректор ТДМУ, професор

приділено особливостям оцінювання знань студентів, методиці проведення іспитів на базі Цент-

ру незалежного тестування знань студентів. Гості цікавилися також можливостями співпраці в нау-

ковій галузі, зокрема, обміном магістрантами, можливістю виконання наукових досліджень на

базі наших лабораторій, участю у спільних наукових проектах, можливістю публікування своїх досліджень в наукових часописах ТДМУ. Ректор університету, професор Михайло Корда попросив гостей детальніше розповісти про їхню систему післядипломної освіти, яка значною мірою відмінна від нашої, але є актуальною нині для України.

Гості відвідали навчально-науковий інститут морфології, де ознайомилися з організацією музею кафедр анатомії людини і патологічної анатомії із секційним курсом та судовою медициною.

Ще одним пунктом програми візиту було ознайомлення з відділенням інтенсивної терапії новонароджених, яке нещодавно відкрили в обласній дитячій клінічній лікарні.

Приємним є те, що під час зустрічей вдалося напрацювати багато нових напрямків можливої співпраці у подальшому. Гості також запросили ректора ТДМУ, професора Михайла Корду відвідати Самаркандський медичний інститут.

**Іван КЛІЩ,
проректор з наукової
роботи, професор**

ПОДЯКА

Ректору Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, професору М. М. Корді

Шановний Михайле Михайловичу!

Від імені усього колективу Донецького національного медичного університету ім. М. Горького дозволяю висловити Вам сердечну подяку за оздоровлення студентів нашого університету у Вашому навчально-оздоровчому комплексі «Червона калина». Оздоровивши наших студентів, Ви і очолюваний Вами колектив зробили

неоціненний внесок у виховання нашої молоді в душі доброти, патріотизму та любові до своєї професії. Наші студенти безмірно вдячні Вам та Вашому колективу за моральну, духовну і фізичну реабілітацію від подій, які відбуваються в нашому регіоні.

Особлива подяка викладачам і студентам Вашого університету за те, що, незважаючи на час відпусток, вони дарували теплоту своїх сердець, увагу і турботу нашим студентам. Величезна подяка за прекрасні екскурсії, за можливість познайомитися з Вашим університетом, одним з кращих в Ук-

раїні, з визначними пам'ятками Тернополя та Тернопільської області.

Завдяки тому, що Ви змогли створити настільки теплу, добру, дружню, практично домашню обстановку, наші студенти не відчували, що перебувають за сотні кілометрів від рідного дому. Але найголовніше – Ви сприяєте духовній єдності між Сходом і Заходом на благо сильної, єдиної та процвітаючої України! Ми впевнені в тому, що Схід і Захід України завжди були, є і будуть разом!

Спасибі Вам за чуйність, увагу та готовність прийти на допомогу в скрутну хвилину. На-

даючи допомогу, Ви даруєте радість і надію тому, хто цього потребує.

Бажаємо Вам і Вашому колективу всього самого найкращого, міцного здоров'я, процвітання, побільше тепла на життєвому шляху та успіхів у професійній діяльності, сподіваємося на подальшу плідну співпрацю.

Низький уклін Вам, студентам і викладачам Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського!

**З повагою
ректор, чл.-кор. НАМНУ,
професор
Ю.В. ДУМАНСЬКИЙ**

Ректору Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Корді М.М.

Шановний Михайле Михайловичу!

Від імені асоціації хірургів Житомирської області дякую Вам за виступ на конференції «Перитоніт – абдомінальний сепсис» в м. Коростень Житомирської області 15.09.15 доцента кафедри анестезіології та реанімації Костів О.І., яка мала тему виступу: «Абдомінальний сепсис».

З повагою голова асоціації хірургів Житомирської області, д.мед.н., професор П.С. РУСАК

ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В УРОЧИСТОМУ МАРШІ

З давня на свято Покрови Пресвятої Богородиці, яке припадає на 14 жовтня, наші предки вшановували козаків і тих, хто захищає рідну землю. Відторік згідно з Президентським указом відзначаємо День захисника України. У Тернополі з цієї нагоди відбувся урочистий марш, участь в якому взяли пластуни, ліцеїсти, ветерани УПА, бійці АТО, «афганці», співробітники міліції та Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а також весь склад кафедри медицини катастроф і військової медицини ТДМУ імені І.Горбачевського разом з представниками громадської організації «Білі берети».

У рамках святкування на Театральному майдані відбулася виставка військової техніки, покладання квітів до могил героїв у Старому парку та на Микулинецькому цвинтарі. Розпочалися заходи з урочистої ходи Театральним майданом. Відтак очільники краю та міста вручили нагороди бійцям АТО.

«Ми прийшли всім колективом, аби підтримати відновлену традицію пошануван-

ня захисників. До нас приєднались представники організації «Білі берети». Звичайно, плануємо наступними роками брати участь у більшому складі, зокрема, зі студентами, які навчаються за програмою «офіцер запаса». Сподіваємося, що буде пошита форма для них, аби могли гідно представити військову медицину. Хочу зазначити, що виконуючий обов'язки керівника «Білих беретів» Віктор Шацьких віднедавна також працює в нас на кафедрі. Маємо багато цікавих і практичних проектів спільно з цією організацією», – розповів завідувач кафедри медицини катастроф і військової медицини, професор Арсен Гудима.

Прес-служба ТДМУ

Редактор **Г. ШИБАЛИНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАШУК,
Л. ХМІЛЯР,
М. ВАСИЛЕЧКО**
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
Тернопільський
держмедуніверситет
ім. І.Я. Горбачевського,
голове управління охорони
здоров'я облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
Індекс 23292

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Рестраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 3,33 друк. арк.
Наклад – 2000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському
держмедуніверситеті
ім. І.Я. Горбачевського,
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

СТВОРЕНО ГРОМАДСЬКУ ОРГАНІЗАЦІЮ «АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО»

Amitimus sed non remittimus!
(Випускати – не означає відпустити!)

Протягом усього часу свого існування Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського славився своїми випускниками. Талановиті вчені, лікарі, викладачі, організатори охорони здоров'я роблять значний внесок у розвиток медичної науки нашої країни, своїми успіхами та досягненнями у професійній діяльності підвищують престиж рідної Alma mater.

За 58 років своєї діяльності Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського підготував понад 25 тисяч висококваліфікованих фахівців – бакалаврів, спеціалістів і магістрів, які нині трудяться на ниві охорони здоров'я, освіти та науки не лише України, але й багатьох країн світу. Для зміцнення зв'язків між випускниками, студентами та науково-педагогічним складом, з метою сприяння розвитку медичної науки і освіти, охорони здоров'я, реалізації науково-освітніх програм, надання допомоги вченим, викладачам, талановитій творчій молоді, випускникам, задоволення й захисту соціальних, економічних, творчих та інших інтересів своїх випускників, беручи до уваги приклад провідних університетів світу та України, ініціативна група запропонувала створити громадську організацію «Асоціація випускників Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського».

17 жовтня 2015 року рідна Alma mater гостинно відчинила двері для своїх випускників, які зібралися в актовій залі адміністративного корпусу для проведення установчих зборів з метою створення Асоціації випускників Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського і прийняття Статуту асоціації. Захід мав потужний потенціал, адже участь

у ньому взяв 171 випускник ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України». Серед 81 випускника – професори, доценти, асистенти, старші лаборанти, аспіранти і магістранти університету. Були і чотири працівники інших навчальних закладів, 86 представників практичної охорони здоров'я, а також ветерани пенсіонери. Крім тернополян, на збори прибули й 15 випускників з районів Тернопільщини, а також зі Львова, Хмельницької, Рівненської областей та Москви (Росія).

установчих зборів від імені ректора університету, доктора медичних наук, професора Корди Михайла Михайловича звернувся проректор з науково-педагогічної роботи, доктор медичних наук, професор Шульгай Аркадій Гаврилович. Він переконливо довів доцільність створення Асоціації випускників, ознайомив присутніх з проектом Статуту громадської організації «Асоціація випускників Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського», завданнями її діяльності.

Активну участь в обговоренні Статуту та кандидатур до складу правління Асоціації взяли випускники університету, серед яких – відомі вчені, викладачі, лікарі та організатори охорони здоров'я. Після внесення доповнень і

Реєстрація учасників зборів

«Асоціація випускників Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського» та затвердили Статут асоціації. Юридичний відділ уні-

Виступає проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій ШУЛЬГАЙ

Президія установчих зборів (зліва направо): Ростислав ЛЕВЧУК, Дарія ЧУБАТА, Аркадій ШУЛЬГАЙ, Іван КЛІЩ, Петро МАЗУР

Захід організовано за сприяння адміністрації університету. З вітальним словом до учасників

поправок установчі збори одностайно проголосували за створення громадської організації

Анатолій ПАЛАМАРЧУК, інспектор навчального відділу ТДМУ

верситету отримав доручення зареєструвати організацію в обласному управлінні юстиції.

Важливим завданням установчих зборів було обрання голови правління Асоціації, членів правління, членів ревізійної комісії. Одностайно головою Асоціації було обрано ректора університету, доктора медичних наук, професора Корду Михайла Михайловича. Одностайно затверджено склад правління Асоціації випускників у кількості 11 осіб. Правління Асоціації обрано у такому складі:

(Продовження на стор. 4)

СТВОРЕНО ГРОМАДСЬКУ ОРГАНІЗАЦІЮ «АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО»

(Продовження. Поч. на стор. 3)

**Професор Анатолій
ФРАНЧУК** (з мікрофоном)

Зіновій СКІРАК, завідувач
амбулаторії сімейної меди-
цини с. Вишнівчик Терев-
лянського району

1. Корда Михайло Михайлович – голова Асоціації.
2. Береговий Дмитро Васи-
льович.
3. Забігайло Юлія Степанівна.
4. Кіт Олег Миколайович.
5. Левчук Ростислав Дмитро-
вич.
6. Мисула Ігор Романович.
7. Паламарчук Анатолій Івано-
вич.
8. Потіха Наталія Ярославівна.
9. Файфура Василь Васильо-
вич.
10. Федонюк Лариса Ярославі-
вна.
11. Чубата Дарія Дмитрівна.

Також, відповідно до Статуту, відкритим голосуванням обрано членів ревізійної комісії Асоціації:

1. Березовського Ореста Івано-
вича.
2. Герасимюк Лесю Омелянів-
ну.
3. Корильчук Неонілу Іванівну.

На завершення головуєчий, проректор з науково-педагогічної роботи, доктор медичних наук, професор Шульгай Аркадій Гаврилович висловив впевненість, що створення Асоціації випускників є важливим кроком на шляху налагодження та розширення зв'язків між випускниками університету, що буде сприяти розвитку ділового

Професор Василь ФАЙФУРА

Оксана ТУМАНОВА, завідувач відділення Тернопільського обласного клінічного онкологічного диспансеру

Юрій ЗАВІДОВИЧ, завідувач Центру комп'ютерної томографії Тернопільської міської клінічної лікарні швидкої допомоги

Фото на згадку про участь в установчих зборах громадської організації «Асоціація випускників Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського»

Віталій ПАЛАМАРЧУК, лікар-
кардіолог Хмельницького
кардіодиспансеру, доцент
ФПО Вінницького національ-
ного медуніверситету

Володимир ОСТАФІЙЧУК,
головний лікар амбулаторії
сімейної медицини с. Вістря
Монастирського району

співробітництва, удосконаленню системи підготовки медичних кадрів, розвитку зв'язків з іншими громадськими організаціями та співпраці між вищими медичними навчальними закладами. Зокрема, він наголосив: «Хотілося б, аби наші випускники пам'ятали: вони завжди можуть розраховувати на підтримку та поради своїх наставників, викладачів і на підтримку один одного. Впевнені, що час, проведений в Alma mater, буде не один рік зігрівати Ваші серця теплими спогадами і не залишить байдужими до нашого починання. Будемо раді бачити Вас і Ваших колег серед членів Асоціації та запрошуємо до плідної співпраці».

**Секретаріат
установчих зборів**

(Продовження на стор. 5)

СТВОРЕНО ГРОМАДСЬКУ ОРГАНІЗАЦІЮ «АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО»

(Закінчення. Поч. на стор. 3-4)

ЗАЯВА ПРО ВСТУП

Шановні випускники Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського. На цій сторінці розміщена заява про вступ до Асоціації випускників.

Роздрукуйте та заповніть її. Членство в Асоціації не виключає членства в інших громадських організаціях.

Завдання Асоціації, зокрема:

- захист законних інтересів своїх членів, сприяння розв'язанню їхніх проблем;
- сприяння щодо створення та розширення зв'язків між випускниками ТДМУ та його кафедрами;
- сприяння розвитку ділового співробітництва між ТДМУ та фізичними і юридичними особами з метою подальшого працевлаштування та професійного розвитку випускників університету — членів Асоціації;
- участь у проведенні моніторингу професійних досягнень випускників університету;
- сприяння удосконаленню системи підготовки медичних кадрів і приведенню їх у відповідність до світових стандартів;
- сприяння членам Асоціації у сфері медичної освіти, під час проходження практики та стажування;
- сприяння науково-дослідницькій роботі фахівців-медиків — членів Асоціації;
- сприяння розвитку зв'язків з іншими громадськими організаціями та співробітництва між вищими медичними навчальними закладами;
- створення сприятливих умов для підвищення творчої та професійної активності членів Асоціації.

Після отримання членства в асоціації ви матимете право:

- Обирати та бути обраними до всіх статутних органів Асоціації.
- Брати участь у заходах, що проводить Асоціація.
- Брати участь у розробці та виконанні планів Асоціації.
- Брати участь у розробці програм і проектів Асоціації.
- Мати повну інформацію про всі види діяльності Асоціації.
- Вільно висловлювати на конференції Асоціації свої погляди та відстоювати власну думку.

ЗАЯВА

про вступ до громадської організації
«Асоціація випускників Тернопільського державного медичного
університету імені І. Я. Горбачевського»

Прошу прийняти мене в члени громадської організації «Асоціація випускників Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського»
Статут Асоціації визнаю і підтверджую повністю.

Особисті дані:

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Дата народження _____ р.

Освіта _____

Місце проживання _____

Електронна адреса (e-mail) _____

Телефон _____

Додаткова інформація:

Рік закінчення ВНЗ _____ р.

Спеціальність _____

Місце роботи, посада _____

Вчене звання _____

Лікарська категорія _____

Дата _____ рік

Посилання на сторінку в соціальних мережах: <http://www.tdmu.edu.ua/>

Для того, щоб стати членом асоціації, завантажте та роздрукуйте заяву про вступ до громадської організації «Асоціація випускників Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського». Заповніть та поставте власний підпис.

Після цього заяву надішліть за адресою: 46001, м. Тернопіль, Майдан Волі, 1, ТДМУ імені І. Я. Горбачевського, правління Асоціації випускників Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського

**З повагою
правління Асоціації**

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

ЮЛІЯ ЧУШЕНКО: «УНІВЕРСИТЕТ ДАЄ ГОЛОВНЕ – ЗНАННЯ»

Юлія Чушенко – студентка 4 курсу медичного факультету. Навчається на бюджетній формі.

— Що лікар — мій майбутній фах, вирішила задовго до закінчення школи, — розповідає Юлія. — Велику роль зіграв приклад мами. Вона працює медсестрою в анестезіологічному відділенні лікарні і, мабуть, з її розповідей про роботу, колеґ, пацієнтів й розпочалося моє захоплення медициною. А ще мені пощастило з вчителькою біології. Цікаві уроки Антоніни Михайлівни Манкевич неможливо було не любити. Завдяки їй я закохалася в біологію. І не лише я, а й моя старша сестра Регіна. Обидві ми брали участь і перемагали в районних та обласних олімпіадах, і це ще більше заохочувало до навчання. І сестра, і я закінчили рідну школу в селі Старичі Яворівського району на Львівщині із золотою медаллю. Регіна вступила до Львівського національного університету ветеринарної медицини ім. ґжицького та нині працює ветеринарним лікарем в клініці у Львові. Лікує тварин. А я після школи вирішила вступати на медичний факультет ТДМУ. Подала

документи також до Львівського національного медичного університету і з нетерпінням чекала оприлюднення списків абітурієнтів, рекомендованих до зарахування. День, коли на стенді приймальної комісії ТДМУ в списку зарахованих на навчання побачила своє прізвище, став одним з найщасливіших в моєму житті. До Львова вже не поїхала, щоб не гаяти часу, бо ТДМУ був найбажанішим з-поміж медичних вишів. Завжди хотіла вчитися саме тут. Мама й тато (він військовий) мій вибір схвалили, тож, не гаючись, подала оригінали документів й стала студенткою ТДМУ. Радію цьому і пишаюся своїм університетом.

— Чи берете участь в університетських олімпіадах?

— На 3 курсі їздила на Всеукраїнську студентську олімпіаду з патологічної фізіології, що відбулася в Буковинському державному медичному університеті. Її проводили у три тури, до яких входило: письмове інтегроване завдання з аналізу патологічних процесів, патологічних станів і патологічних реакцій; відповіді на теоретичні питання та розв'язування клініко-патологічних задач; комп'ютерне тестування. Третій тур, як на мене, був най-

легшим, бо досвід складання тестів маю, звикла до них. Добре, що тестові технології впроваджені в ТДМУ й студенти складають тести вже з першого курсу. А на третьому всі старанно готувалися скласти ще й ліцензійний іспит «Крок-1» і я, звичайно, теж. Можливо, тому тести на олімпіаді здалися легкими. Отримала за них найвищий бал і поїхала перше місце.

— Серед дисциплін, які вивчаєте, вам особливо подобаються...

— ... гематологія. Для її поглибленого вивчення записалася в науковий гурток на кафедрі внутрішньої медицини №1, буду писати наукову роботу «Перебіг хронічного лейкозу із супутніми хронічними обструктивними легеневидами захворюваннями». Дослідити тему допомагає мій науковий керівник Михайло Євгенович Гаврилюк.

Вивчаючи мікробіологію, вивчали й основи імунології, імунодефіцитні стани... Дуже цікаво. Алергологія, пульмонологія та ендокринологія теж до душі.

— Опановуючи лікувальну справу, задумувалися над майбутньою спеціальністю?

— Оскільки навчаюся за державним замовленням, то після закін-

чення вишу працюватиму за скеровуванням. Це мене не лякає. Університет дає головне — знання, а подальший професійний розвиток залежить лише від мене. Завжди є змога обрати спеціальність, яка найбільше до вподоби. Можливо, це буде імунологія чи алергологія. Після 4 курсу передбачено лікарняну практику. Чекаю її з нетерпінням, бо це важлива складова в підготовці лікаря. Є можливість пройти практику в районній лікарні, недалеко від дому.

— Минуле літо чим запам'яталося?

— Я взагалі не помітила, як почалося літо. Червень збіг так швидко, що й не зогледілася. Складали ОСКІ та ОСПІ, «Крок», сесію... Відзначили чудове студентське свято — «екватор» навчання. Про свою 26-у групу можу сказати так: вона найкраща. Ми приїхали на навчання з різних областей України — Рівненщини, Львівщини, Волині, Тернопільщини, але нині це єдиний згуртований колектив. У нас класний староста — Юрій Вовк. До речі, він теж з Яворівського району й уперше зустрівся з ним у літньому таборі, куди ми поїхали як переможці шкільних олімпіад. Це було після 10 класу. Коли ж вступили до ТДМУ — познайомилися заново.

— У вересні знову розпочалися студентські будні. З урахуванням обсягу того, що треба вивчити, чи залишається час на відпочинок?

— Дуже мало. Щосуботи відвідую заняття з англійської мови в університеті. Їх веде волонтер Корпусу Миру, медик за фахом Джоан Патті Муністер і це чудова нагода поглибити власні знання англійської. Також ходжу на гурток з внутрішньої медицини, на засідання студентського наукового товариства. І знову за підручники, щоб підготуватися до занять. Легше стало, коли відпала потреба писати ввечері тести — мудли, тепер ми їх пишемо на заняттях. Коли хочу відпочити, можу піти в кіно.

— Яким фільмам віддаєте перевагу?

— Фентезі, трилери, міфологія... А ще люблю вишивати. Улюблена тематика — квіти, природа. За навчанням на це часу немає, а вдома під час канікул — залюбки. Сорочку вишила племіннику — похреснику, чи, можливо, похресниці, бо наразі ще не знаємо хлопчик це буде чи дівчинка.

Є й інші захоплення, що дарують позитив. Приміром, люблю бавитися з нашим домашнім улюбленцем — пухнастим котиком Чарликом. Він з'явився у нас вдома, коли я була в 5 класі. Дуже грайливий і з характером, який проявляє щоразу, коли йому щось не подобається. Ще у нас живе пес — породиства німецька вівчарка. Ми із сестрою любимо тварин, а вони віддають за піклування відданість.

Лідія ХМІЛЯР

ІНФЕКЦІЙНА СЛУЖБА ПОТРЕБУЄ ЗМІЦНЕННЯ ТА ЗАКОНОДАВЧОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ

Традиційно щоп'ять років науковці та представники практичної інфектології збираються на свій форум, аби в атмосфері глибокого та всебічного аналізу оглянути пройдений шлях та обговорити завдання на наступний період. Колективно схвалені програми та рішення, як правило, наповнюються реальним змістом, конкретними справами, які в турботі про здоров'я людей підносять якість надання меддопомоги, посилюють боротьбу з інфекційними хворобами.

Таке завдання ставив перед собою IX з'їзд інфекціоністів України, який 7-9 жовтня відбувся у Тернополі. До слова, за всю історію проведення такого зібрання файне місто приймало його делегатів вже удруге. Майже 260 науковців і лікарів з різних куточків України зібралися нинішнього року, аби у

Михайло АНДРЕЙЧИН, член-кореспондент НАМН України, професор ТДМУ, президент Всеукраїнської асоціації інфекціоністів

Республіки Узбекистан, а саме проректора з навчальної роботи Самаркандського медичного інституту, завідувача кафедри педіатрії, доцента Ботира Юлдашева та керівника навчальної частини, завідувача

науки і техніки України, члена-кореспондента НАМН України, завідувача кафедри інфекційних хвороб та епідеміології Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, професора Михайла Андрейчина, який упродовж тривалого часу — незмінний президент Всеукраїнської асоціації інфекціоністів.

З найкращими вітаннями та побажаннями плідної праці на форумі до присутніх звернувся директор департаменту охорони здоров'я Тернопільської ОДА Володимир Богайчук.

Проректор з науково-педагогічної роботи ТДМУ, професор Аркадій Шульгай передав щирі зичення від ректора нашого університету, професора Михайла Корди: «У вас нелегка робота, пов'язана з боротьбою з різними збудниками захворювань. Часто ці хвороби забирають людські життя. І саме ви допомагаєте зупинити епідемії. Чимало проблем нині існує в службі інфекціоністів України, які пов'язані із сучасними викликами, зокрема, появою нових збудників. Також актуальним є питання вакцинопрофілактики, реєстрації інфекційних хвороб у структурі первинної захворюваності. Нині вкрай необхідно визначити роль і місце інфекціоністів на всіх трьох рівнях надання медичної допомоги». Плідної праці та вироблення дієвих механізмів щодо лікування інфекційних хвороб, створення ефективної концепції реорганізації служби в боротьбі

Ольга ГОЛУБОВСЬКА, головний позаштатний спеціаліст за спеціальністю «інфекційні хвороби» МОЗ України, професор (м. Київ)

вітання від імені 95 інфекціоністів Криму, які засвідчили свій пошанівок і побажали успіхів. «Незважаючи на всі перипетії та події, які трапилися упродовж останніх двох років, ми підтримуємо дружні стосунки з кримськими колегами. У нас ще попередніми роками склалися тісна співпраця — і нині вони думками і серцем з нами, як і колеги з Луганська та Донецька», — наголосив Михайло Антонович.

Головуючий надав слово шановним гостям з Республіки Узбеки-

ційних хвороб та епідеміології Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, президент Всеукраїнської асоціації інфекціоністів України, професор Михайло Андрейчин висвітлив, зокрема, стан справ у галузі, акцентуючи увагу на проблемних завданнях, виокремивши шляхи їх розв'язання. «Після останнього нашого з'їзду у Вінниці минуло п'ять років, — зазначив Михайло Антонович. — Непростими видалися ці роки. Насамперед вони характеризувалися складною політичною ситуацією в державі, тяжкою інфляцією з подальшим збуженням більшості населення та погіршенням епідеміологічної ситуації в державі. Вагомі втрати несе Україна у зв'язку з війною на Сході та анексією Росією Кримського півострова.

На такому негативному суспільному тлі значного поширення набули ВІЛ-інфекція, вірусні гепатити (насамперед С і В), герпетичні, кишкові та арбовірусні інфекції, а також різні паразитози. Крім того, відбуваються масштабні глобалізаційні процеси, які несуть реальну загрозу занесення в Україну певних висококонтагіозних та екзотичних інфекцій. У зв'язку з частим завезенням випадків малярії та лейшманіозу залишається загроза формування місцевих природних осередків цих недуг. Маємо достатньо підстав стверджувати, що повертаються старі інфекції й дедалі частіше з'являються нові інфекційні хвороби, яких раніше не знала наука.

Олександр ЗІНЧУК, завідувач кафедри Львівського медичного університету

За нашими неповними підрахунками, за останні 30 років вдалося відкрити майже 60 збудників інфекційних хвороб. Заразні недуги й надалі займають чільне місце в структурі смертності та захворюваності українців.

З різних причин охоплення українців профілактичним щепленням знизилось до 10-15%. З'явилися перші об'єктивні ознаки зростання захворюваності керованими інфекціями. Маємо багато підстав вважати, що проблема боротьби з інфекційними хворобами ще більше ускладнилася. Був зірваний план виконання календаря щеплення. Це відбувається на тлі непередуманої реформи санітарно-епідеміологічної служби, що призвела до її паралічу. А ще загальна реформа медичної галузі перекладе виявлення та лікування інфекційних хворих переважно на сімейних лікарів. Однак сімейні лікарі ще не мають належної підготовки у сфері інфекційних і паразитарних хвороб. Отже, маємо достатньо підстав стверджувати, що інфекційні хвороби становлять реальну загрозу національній безпеці держави».

(Продовження на стор. 7)

(Зліва направо): **Юрій РЯБОКОНЬ, доктор меднаук та Олена РЯБОКОНЬ, професор (м. Запоріжжя), Катерина БОДНЯ, головний позаштатний паразитолог МОЗ України, професор, Лариса ХОДАК, професор (м. Харків)**

спільному колі обговорити важливі питання, об'єднані темою «Інфекційні хвороби: поступи і проблеми в діагностиці, терапії та профілактиці». Тепло вітали тернопільяни й гостей форуму — колеги з

кафедри інфекційних хвороб, доцента Наргізи Ярмухамедову.

Форум відбувся під головуванням відомого лікаря-інфекціоніста, епідеміолога, заслуженого діяча

(Зліва направо): **Олена ГЕРАСИМЕНКО, головний позаштатний інфекціоніст департаменту охорони здоров'я ОДА, Світлана ШИЩАРЕНКО, головний інфекціоніст міського управління охорони здоров'я (м. Тернопіль)**

з інфекційними хворобами побажав професор Аркадій Шульгай усім учасникам форуму.

Від МОЗ України привітання прозвучали з уст головного позаштатного спеціаліста за спеціальністю «інфекційні хвороби», професора Ольги Голубовської, яка наголосила, що інфекційні хвороби є загрозою для національної безпеки будь-якої країни. Євросоюз і США досягли високих результатів, створивши заслін на шляху до поширення заразних недуг. Україна, яка взяла курс на євроінтеграцію, зобов'язана вжити всіх заходів безпеки, які діють у світі.

На адресу з'їзду надійшов лист-

стан. Від імені ректора Самаркандського медичного університету виступила керівник навчальної частини, завідувач кафедри інфекційних хвороб, доцент Наргіза Ярмухамедова. Вона зазначила, що керівництво та викладачі їхнього ВНЗ з особливою теплотою ставляться до Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, з яким упродовж тривалого часу підтримують тісну співпрацю. Наргіза Ярмухамедова висловила подяку за можливість взяти участь у IX з'їзді інфекціоністів України.

У своєму вступному слові заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри інфек-

Василь МАЛІЙ, професор (м. Харків)

Лариса МОРОЗ, професор (м. Вінниця)

ІНФЕКЦІЙНА СЛУЖБА ПОТРЕБУЄ ЗМІЦНЕННЯ ТА ЗАКОНОДАВЧОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ

(Закінчення. Поч. на стор. 6)

На форумі наводили й інші загрозливі цифри та факти, але не для того, аби вразити, а радше — загострити увагу на необхідності посилити мобільність та потугу служби. Приміром, у своїй доповіді професор Ольга Голубовська поставила наголос на проблемі антибіотикорезистентності у світі й Україні та визначила шляхи її подолання. «Україна зобов'язана імплемувати положення стратегічного плану дій задля ефективного моніторингу і запобігання розповсюдження антибіотикорезистентних штамів збудника, а також розробити національні документи, що регламентують раціональне ведення хворих на різних ланках надання медико-санітарної допомоги.

Концептуальну доповідь представив учасникам з'їзду професор Михайло Андрейчин, в якій проаналізував діяльність Всеукраїнської асоціації інфекціоністів за звітний період. Звертаючи увагу на гострі проблеми української інфектології, водночас розповів і про здобутки, яких вдалося досягнути останніми роками: «Всеукраїнська асоціація інфекціоністів доклала багато зусиль у створенні Державної цільової соці-

Михайло ПОЛЯК, головний лікар Закарпатської обласної інфекційної лікарні

альної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів. Але вона охоплює малий відсоток хворих, які потребують противірусного лікування. Мабуть, ще довго пацієнти перебуватимуть на двохкомпонентній терапії, хоча в передових країнах, по суті, відмовилися від лікування препаратами інтерферонів. Завдяки наполегли-

вості головного позаштатного інфекціоніста МОЗ, професора О.А. Голубовської 7 вересня цього року МОЗ України видало розпорядження, яке підвищить якість надання медичної допомоги хворим на гепатити В і С. Призначати противірусну терапію повинні лікарі-інфекціоністи. Консультаментом у гепатологічних центрах будуть завідувачі або професори кафедр інфекційних хвороб. Дозволено створити денні стаціонари в інфекційних відділеннях. Водночас минають роки, періодично змінюється керівництво Міністерства, але видати наказ про інфекційну службу досі не вдається», — констатував Михайло Андрейчин.

Упродовж трьох днів з'їзду відбулося п'ять пленарних засідань, два сателітних симпозиуми, кілька наукових дискусій. На форумі також пошанували лауреатів конкурсу на кращу наукову роботу молодих вчених, які працюють у галузі діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб.

Приємними хвилинами у роботі з'їзду стало вручення Почесних грамот і медалей. Всеукраїнська асоціація інфекціоністів на таких зібраннях уже вчетверте за вагомих вне-

сок у боротьбу з інфекційними недугами нагороджує десять найкращих колег пам'ятною медаллю Агапіта Печерського. Серед відзначених — професор нашого університету Наталя Васильєва. Варто зазначити, що цей пам'ятний знак запровадили з ініціативи голови асоціації, професора Михайла Андрейчина 2002 року. На аверсі викарбуване зображення знаменитого лікаря Київської Русі Агапіта Печерського. По об'єкту пам'ятного знака — напис «Асоціація інфекціоністів України», а на реверсі можна прочитати: «За внесок у боротьбі з інфекційними хворобами», також тут вказано рік вручення нагороди, а на стилізованому сувої пергаменту вигравіруване прізвище та ім'я того, кому вручається нагорода. Вперше за роки діяльності служби пам'ятною медаллю Святого Рох нагородили й медсестер за високий професіоналізм і милосердя в наданні допомоги інфекційним хворим. Святий Рох — покровитель інфекційних хворих і захисник від епідемій, який надавав допомогу хворим на чуму у XIII столітті та належить до дуже відомих і шанованих особистостей у християнському світі.

Велику подячність в організації форуму Михайло Андрейчин висловив приймаючій стороні — керівництву нашого університету та фахівцям кафедри інфекційних хвороб та епідеміології ТДМУ, зокрема, доцентів ТДМУ, секретарю Всеукраїнської асоціації інфекці-

Ярослав КОРБИЛО, заступник головного лікаря Березанської ЦРЛ

оністів Олесь Івахову, доцентам Інні Іщук, Марії Шкільній, Василю Качору, а також Наталії Вишневічській. З'їзд прийняв важливі для інфекційної служби та країни рішення. Прийняв також звернення до глави держави, очільників уряду та парламенту.

На з'їзді президентом Всеукраїнської асоціації інфекціоністів обрано професора М.А. Андрейчина.

**Лариса ЛУКАЩУК,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

ЗВЕРНЕННЯ ДЕЛЕГАТІВ ІХ З'їЗДУ ІНФЕКЦІОНІСТІВ УКРАЇНИ

**Президенту України
п. Петру Порошенко,
Голові Верховної
Ради України**

**п. Володимир Гройсману,
Прем'єр-міністру України
п. Арсенію Яценюку**

В Україні на тлі суспільно-політичних та економічних проблем, які ускладнилися у зв'язку з неоголошеною війною Росії проти нашої держави, триває погіршення епідеміологічної ситуації та зростання смертності від інфекційних хвороб. Заразні хвороби дедалі більше загрожують національній безпеці України. Однак боротьба з ними та

профілактика здійснюються на неадекватно низькому рівні.

Якщо не вжити вагомих заходів на рівні держави, то невдовзі інфекційні хвороби можуть спричинити катастрофічні наслідки.

У зв'язку з цим Всеукраїнська асоціація інфекціоністів невідкладно просить здійснити таке:

1. Відновити в повному обсязі закупівлю вакцинних препаратів і виконання Календаря профілактичних щеплень. Взяти під контроль придбання та раціональне використання засобів імунізації інфекційних хвороб.
2. Здійснити комплекс заходів,

спрямованих на зміцнення матеріальної бази інфекційних стаціонарів і поліклінік, поліпшення їх оснащення сучасною діагностичною та лікувальною апаратурою.

3. У кожній області розподілити інфекційні лікарні та відділення за I-III рівнями надання допомоги населенню і відповідно визначити джерела фінансування.
4. Заборонити практику «добровільного» благодійницького внеску інфекційними хворими при наданні їм медичної допомоги в державних закладах.
5. Збільшити фінансування Державної цільової соціальної програ-

ми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів.

6. Гарантувати сучасний рівень безпеки медичним працівникам у сфері боротьби з інфекційними хворобами та страхування на випадок професійного зараження.
7. Запропонувати Міністерству охорони здоров'я залучити до складу Вищої наглядової медичної ради представників Всеукраїнської асоціації інфекціоністів.
8. З метою поліпшення кваліфікації лікарів-інфекціоністів і збільшення престижності їхньої роботи рекомендувати Міністерству охорони здоров'я приймати сімей-

них лікарів у клінічну ординатуру та аспірантуру з інфекційних хвороб.

9. Провести парламентські слухання про стан інфекційної та паразитарної захворюваності в Україні й невідкладні заходи щодо її зниження.
10. Обговорити проблему боротьби з інфекційними хворобами на Раді національної безпеки та оборони України.
11. Об'єднати інфекційні лікарні (відділення) з обласними центрами боротьби з ВІЛ/СНІДом, що дасть змогу поліпшити якість та організацію медичної допомоги населенню і раціональне використання коштів.

РІШЕННЯ З'їЗДУ

1. Звернутися до профільного комітету Верховної ради України з пропозицією розглянути на Парламентських слуханнях питання про інфекційну та паразитарну захворюваність в Україні й невідкладні заходи щодо її зниження.
2. Просити МОЗ України створити Національний та регіональні центри з епідеміологічного контролю та реєстрації інфекційних і паразитарних хвороб.
3. Просити МОЗ провести розмежування надання медичної допомоги інфекційним хворим згідно з I-III рівнями і визначити джерела фінансування.
4. Повторно просити МОЗ України затвердити Наказ про інфекційну службу, який, поряд з іншими настановами, регламентує би норми роботи інфекційного ліжка у бік зменшення порівняно з терапевтичними ліжками, беручи до уваги недостатню боксованість в інфек-

ційних лікарнях (відділеннях) і необхідність проведення систематичних протиепідемічних заходів.

5. Звернутися до НАМН України та МОЗ з клопотанням про створення на базі ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського» центру з діагностики та лікування рідкісних інфекційних та паразитарних хвороб.
6. Запропонувати МОЗ внести зміни в Календар щеплень України — до групи ризику віднести військовослужбовців Збройних Сил України, МВС та інших силових структур.
7. Просити Верховну раду України пришвидшити прийняття Закону України про використання в лікувально-профілактичних закладах ліків, які в даний час не використовують в Україні, проте зареєстровані ВООЗ.
8. Повторно звернутися до МОЗ з вимогою своєчасної закупівлі, створення незнижувального запасу

та розподілу в усі області України необхідної кількості вакцин, антитоксичних сироваток та імуніглобулінів.

9. Рекомендувати МОЗ якомога швидше відновити в Україні виробництво антитоксичних сироваток та імуніглобулінів.
10. Повторно просити МОЗ створити незнижувальний запас високоєфективних препаратів для лікування малярії, лейшманіозів та інших тропічних інфекційних хвороб.
11. Подати в МОЗ обґрунтоване клопотання про необхідність збільшити фінансування «Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів».
12. Повторно просити МОЗ розглянути питання про об'єднання інфекційних лікарень (відділень) із Центрами профілактики і боротьби з ВІЛ/СНІДом.
13. Просити МОЗ дозволу відкрити при обласних інфекційних лікарнях (відділеннях) стаціонари денного перебування хворих і диспансерно-консультативні кабінети (за рахунок внутрішніх резервів).

14. Поліпшити співпрацю Всеукраїнської асоціації інфекціоністів (ВАІ) з інфекціоністами Донецької та Луганської областей на території, підконтрольній українській владі, та надавати їм посильну професійну допомогу.
15. При правлінні ВАІ створити тренінгові групи для навчання науковців методиці складання та пошуку міжнародних грантів та координування міжнародного співробітництва.
16. Просити позаштатного інфекціоніста МОЗ України пришвидшити затвердження нових Національних протоколів з інфекційних хвороб.
17. Подати в МОЗ пропозицію про доцільність проходження циклу тематичного удосконалення з клінічної паразитології для лікарів-інфекціоністів один раз на п'ять років.
18. Президії ВАІ вивчити доцільність відкриття центрів діагностики паразитарних хвороб, TORCH-інфекцій та хронічних інфекційних хвороб нервової системи при обласних (міських) інфекційних лікарнях.
19. Просити МОЗ України створити робочу групу експертів із стратегії антибіотикотерапії.

20. Рекомендувати медичним університетам та академіям розробити комплекс заходів, спрямованих на поліпшення підготовки сімейних лікарів з інфекційних і паразитарних хвороб.
21. Просити Центральний методичний кабінет при МОЗ України збільшити кількість навчальних годин з інфекційних хвороб для студентів і слухачів медичних університетів та академій.
22. З метою економії часу та коштів рекомендувати правлінню ВАІ та обласним осередкам ширше проводити науково-практичні конференції в режимі on-line, використовуючи мережу Інтернет.
23. Обрати почесними членами ВАІ академіка НАМНУ ЖІ. Возіанову, професорів Д.Ф. Кириченко, А.І. Мостюк, В.П. Мірошніченко, Є.В. Нікітіна.
24. Надіслати звернення ІХ з'їзду інфекціоністів України до перших посадових осіб держави.
25. Затвердити звіт контрольної комісії ВАІ.
26. Схвалити роботу президента та правління ВАІ за звітний період.

РОЗГЛЯНУЛИ НОВІ ПІДХОДИ В ПАНКРЕАТОЛОГІЇ

У ТДМУ відбулася науково-практична конференція з міжнародною участю «Новини світової панкреатології. Проблеми діагностики, лікування, дієтичного харчування при захворюваннях підшлункової залози та коморбідних хворобах».

Цей захід провели в рамках роботи громадської організації «Асоціація сімейних лікарів Тернопільської області» у співпраці з Українським клубом панкреатологів на чолі з його президентом, професором Наталією Губергріц. Зорганізували ж форум за сприяння адміністрації нашого університету, зокрема ректора ТДМУ, професора Михайла Корди, проректора з наукової роботи, професора Івана Кліща та проректора з науково-педагогічної і лікувальної роботи, професора Степана Запорожана. Форум мав потужний потенціал, адже участь у ньому взяли 500 лікарів різних напрямків — сімейних, дільничних терапевтів і педіатрів, гастроентерологів, хірургів. Науковці з різних регіонів України, а також з Індії представили понад 30 допові-

Доктор Філіп АБРАХАМ (Індія)

дей. Відбулися інтерактивні ввімкнення учасників із Запоріжжя та Києва, під час яких лікарі також могли долучитися до представницького заходу й стати учасниками наукової дискусії.

Перший день роботи конференції припав на річницю смерті колишнього ректора ТДМУ, члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Ковальчука. Зал хвилиною мовчання вшанував пам'ять відомого вченого, організатора охорони здоров'я, справжнього вчителя, який дав путівку в професійне життя багатьом учасникам цього заходу.

З вітальним словом від імені ректора ТДМУ, професора Михайла Корди виступив проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Степан Запорожан.

«Останніми роками спостері-

гається помітна тенденція до збільшення кількості хворих на гострий панкреатит та його ускладнення, що зумовлено не лише зростанням захворюваності, але й покращенням діагностики. Якщо в середині 1950-х років гострий панкреатит був радше спорадичним захворюванням, то з 1990-х років вплев-

Лілія БАБІНЕЦЬ, професор ТДМУ

нено посідає третє місце серед гострих захворювань органів черевної порожнини, поступаючись лише гострому апендициту й гострому холециститу. В центральній Європі кількість випадків гострого панкреатиту коливається в межах 10-40 на 100 тисяч населення. Біліарний панкреатит (40-65%) і панкреатит, зумовлений зловживанням алкоголем (30-40%), є найбільш частими формами. Рідше зустрічаються панкреатити, викликані різними медикаментами, пенетруючими виразками дванадцятипалої кишки, хронічною нирковою недостатністю, хворобою Крона, гіперпаратиріодизмом, гіпертригліцеридемією. Має значення пряма травма залози, в тому числі й операційна.

І тепер це захворювання залишається однією з найважчих проблем для лікаря, зокрема хірурга, та потенційною загрозою життю хворого. Якщо при набряковій формі гострого панкреатиту летальність не перевищує 0-2%, то деструктивна форма спричинює летальність 15-30% (при стерильних некрозах) і 30-

50% (при інфікованих некрозах) та сягає 100% при «блискавичному» перебігу. Незаперечна велика соціальна значущість проблеми гострого панкреатиту, адже майже 70% хворих — це люди активного працездатного віку; найбільший рівень захворювання припадає на вік 30-50 років; жінки хворіють вдвічі частіше, ніж чоловіки. Все це зумовлює необхідність вивчення етіології, патогенезу, діагностики та адекватного консервативного лікування гострого панкреатиту, показів і термінів виконання оперативного втручання. Учасникам конференції бажано плідної роботи й пошуку нових оптимальних методів профілактики та лікування цього захворювання», — зазначив Степан Йосипович.

Від департаменту охорони здоров'я Тернопільської ОДА учасникам конференції привітав Володимир Богайчук, який наголосив на актуальності розвитку первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини, що декларується останніми заходами МОЗ України.

З програмною доповіддю «Новини європейської панкреатології (за матеріалами зустрічі

Професор Наталія ГУБЕРГРІЦ (Донецьк-Одеса)

Європейського клубу панкреатологів, Іспанія, червень 2015)» виступила президент Українського клубу панкреатологів (УКП), професор Наталія Губергріц (Донецьк-Одеса).

Актуальні питання науково-практичних розробок у галузі

амбулаторної панкреатології у доповіді «Місце українського брендового L-аргініну та метаболіків у комплексній терапії хронічного панкреатиту і коморбідних станів» представила віце-президент УКП та асоціації сімейних лікарів Тернопільської області, професор Лілія Бабінець (ТДМУ).

Змістовною була доповідь за-

(Зліва направо): професори Ярослав СУСАК та Ігор ХОМ'ЯК (м. Київ)

відувача кафедри внутрішньої та сімейної медицини Вінницького національного медичного університету, професора В'ячеслава Чернобрового на тему «Зовнішньосекреторна панкреатична недостатність: актуальні питання діагностики та лікування». Про роль гастроцитопротекторів в лікуванні кислотозалежних станів розповів професор Є.Я. Складар (Львів). Професор В.О.Терьошин (Луганськ-Харків) виступив з доповіддю «Клінічне та реабілітаційне значення ентросорбції: переконливі приводи для оптимізму».

Цікавою й змістовною була хірургічна частина конференції з міжнародною участю. У режимі відеоконференції (телеміст Тернопіль-Київ-Запоріжжя) прозвучала доповідь «Важкий гострий панкреатит: досвід Індії за допомогою нової терапії», яку представив доктор Філіп Абрахам (Індія).

Основні напрямки лікування хворих з некротичним панкреатитом представив професор Я.М.Сусак (Київ). Актуальною була також доповідь «Профілактика ранніх післяопераційних ускладнень резекційних оперативних втручань на підшлунковій залозі» професора І.В.Хом'яка (Київ).

Поділився своїм досвідом представник тернопільської хірургічної школи під керівництвом професора Ігоря Дзюбановського — директор навчально-наукового інституту післядипломної освіти ТДМУ, доцент Роман Свистун. Свої напрацювання він представив у доповіді «Некротичний панкреатит. Особливості сучасної лікувальної тактики».

Про екстракорпоральні методи детоксикації у лікуванні гострого панкреатиту доповіла Н.І.Гриньків (Тернопіль) від клініки під керівництвом професора Ігоря Дайкала.

З доповіддю наукового характеру «Пептиди підшлункової залози: що знаємо про їхню роль в організмі?» виступила професор Т.М.Христин (Чернівці). Професор Л.М.Пасієшвілі з Харкова розкрила механізми реалізації ураження кісткової тканини у хворих на панкреатогенний цукровий діабет. Цінною для практичних лікарів була доповідь «Надлишкова маса тіла та ожиріння: комплексний підхід до корекції та лікування», з якою виступив головний дієтолог МОЗ України доцент О.В.Швець (Київ).

Доцент К.А.Просоленко (Харків) виступив із доповіддю «Сучасні питання лікування неалко-

гольної жирової хвороби печінки».

Поділилася досвідом ведення вегетативних дисфункцій у клініці хронічного панкреатиту тернопільський гастроентеролог, доцент С.Є.Шостак.

Надзвичайно представниць-

Олег ШВЕЦЬ, головний дієтолог МОЗ України, доцент (м. Київ)

кою була географія доповідачів і гостей науково-практичної конференції: Тернопіль, Київ, Львів, Ужгород, Вінниця, Чернівці, Кіровоград, Черкаси, Донецьк, Краматорськ, Слов'янськ, Луганськ, Харків, Дніпропетровськ, Чернівці, Запоріжжя, Індія.

Гості форуму тепло відгукувалися про наш ТДМУ та високий рівень технічного забезпечення університету, теплий прийом і належну організацію науково-практичної конференції. Програма заходу передбачала екскурсію до Збаразького замку та відвідування Почаївської лаври.

Лілія БАБІНЕЦЬ, завідувач кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини, професор ТДМУ

ХАЙ ЩЕДРО КОЛОСИТЬСЯ ЖИТТЄВА НИВА!

29 жовтня відзначає ювілейний день народження головного бухгалтера ТДМУ Тетяна Євгенівна МУДРИК.

Вельмишановна Тетяно Євгенівно!

Ректорат, профком і весь колектив університету щиро, сердечно вітають Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Тернопільського фінансово-економічного

інституту, здобутого досвіду роботи в фінансових установах, зокрема, в обласному управлінні Держказначейства, у стінах ТДМУ Ви успішно пройшли майже 17-літній трудовий шлях головного бухгалтера одного з найважливіших підрозділів вищого навчального закладу.

Глибоко поважаємо й шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм,

сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків як члена ректорату та вченої ради університету.

Особливо цінуємо Ваш великий досвід, неймовірний ентузіазм, організаторський талант, вміння працювати з людьми, вимогливість, принциповість та об'єктивність.

Ваші порядність, жіноча чарівність, працелюбність,

чуйність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Тетяно Євгенівно, міцного здоров'я, невичерпної енергії, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й

тишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай не згасає молодість душі, бадьорий настрій, невичерпний оптимізм, щедро колоситься Ваша життєва нива!

Хай стелиться життя розмаєм

І хилить щастя повен цвіт,

Ми від душі бажаєм

Здоров'я міцного і многая літ!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

29 жовтня – день народження в головного бухгалтера ТДМУ ім. І. Я. Горбачевського Тетяни Мудрик. Випускниця економічного факультету Тернопільського фінансово – економічного інституту (нині це національний економічний університет) розпочинала свою трудову діяльність 1982 року. Працювала головним бухгалтером Тернопільського пивзаводу №2, потім – Тернопільського пивоб'єднання. 1997 року Тетяну Євгенівну як висококваліфікованого фахівця запросили на роботу в обласне управління Державного казначейства. А 16 років тому вона очолила колектив бухгалтерії ТДМУ й відтоді її життєвий шлях нерозривно пов'язаний з нашим університетом. Прекрасний спеціаліст і

вмілий організатор, мудра, добра та порядна людина, Тетяна Євгенівна користується заслуженою повагою й авторитетом. Віру в добро, працьовитість й щире любов до рідної землі вона перейняла від батьків. Народилася ж Тетяна Євгенівна в Пронятині Тернопільського району (тепер це мікрорайон Тернополя). У школі точні науки були її улюбленими. Подобалася лаконічна мова цифр, тож вступила до вищого навчального закладу на економічний факультет. Там зустріла свою долю та вийшла заміж. З того часу з чоловіком Олександром ділять навіпіл життєві радощі та тривоги. Народили й

гідно виховали двох доньок. Старша Людмила, як і мама, закінчила ТНЕУ, працює бухгалтером у Державній фіскальній службі. Молодша Катерина – вчителька. Викладає французьку. Підрастають онуки – найбільша бабусина віха. 12-річна Даринка навчається в 6 класі в школі з поглибленим вивченням іноземних мов. Маленькому Олександрові – два роки і п'ять місяців.

Висококваліфікований та досвідчений спеціаліст, керівник, Тетяна Євгенівна поєднує у собі й риси чарівної жінки, гарної господині, турботливої дружини, матері, бабусі. Вона любить свою роботу, колектив, свою родину та любов ця – обопільна. Що людині для щастя ще потрібно? Не уявляє свого життя Тетяна

Євгенівна і без квітів, які вирощує власноруч. Квітник біля її дачі милує зір з ранньої весни і до пізньої осені. Інше її захоплення – поезія і, зокрема, вірші Ліни Костенко. Багато їх Тетяна Євгенівна знає напам'ять.

У ці барвисті осінні дні щирі, гарячі привітання з днем народження надходять звідусіль. Колеги і друзі, рідні і близькі від усієї душі зичать Тетяні Євгенівні міцного здоров'я, сімейного щастя і довгих років життя, зігрітих родинним теплом. Плідної вам праці, Тетяно Євгенівно, і щедрих врожаїв на життєвій ниві, що колоситься золотом людської любові та поваги!

До цих побажань приєднується й редакція газети «Медична академія».

ЩОБ ДОЛЯ ТІЛЬКИ СВІТЛОЮ БУЛА!

28 жовтня відзначатиме ювілейний день народження завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін ТДМУ професор Ірина Миколаївна МЕЛЬНИЧУК.

Вельмишановна Ірино Миколаївно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Тернопільського педагогічного інституту, 33-х років роботи: спочатку шкільним вчителем, згодом вик-

ладачем у технікумах і Тернопільській академії народного господарства, останні чотири роки в ТДМУ імені І.Я. Горбачевського Ви успішно очолюєте кафедру філософії та суспільних дисциплін.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого науковця, високоєрудованого філософа, досвідченого педагога і вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий про-

фесіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ірино Миколаївно, доброго здоров'я, невичерпного творчого

натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай на життєвій Вашій довгій ниві

Росте зерно достатку

і добра,

Щоб Ви були здорові і

щасливі,

Щоб доля тільки світлою

була!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

ВСЕСВІТНЬОВІДОМОМУ ФІЗІОЛОГУ О.О. КРИШТАЛЮ – 70 РОКІВ

Урочистості з цієї нагоди організували в Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України. У рамках святкування відбувся міжнародний симпозіум «Jon Channels trimming the brain», на який прибули вчені з багатьох країн світу. В його роботі я мав честь брати участь.

Олег Олександрович Кришталь, вчений у галузі нейрофізіології та біофізики, член Європейської академії наук, член-кореспондент РАН, академік НАН України, народився 5 липня 1945 у м. Києві у родині Олександра Пилиповича Криштала – професора, завідувача кафедри фізіології безхребетних Київського університету.

1968 року закінчив фізичний факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. Почав працювати в Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України 1967 року ще студентом на посаді механіка та пройшов шлях до посади директора. 1985 р. О.О. Криштала було обрано членом-кореспондентом

НАН України, 1987 р. – членом-кореспондентом АН СРСР (згодом РАН); 1990 р. – членом Європейської академії наук, а 1997 р. – академіком НАН України.

Основним напрямком його наукової діяльності є вивчення механізмів іонної проникності клітинної мембрани, функціонування іонних каналів, які локалізовані на мембрані нервових клітин. Під його керівництвом проводять дослідження фізико-хімічних і фармакологічних властивостей іонних каналів мембран із застосуванням низки новітніх біофізичних методів.

У 70-х роках О.О. Кришталь із співавторами зробив справжній прорив у розумінні функціонування нервової клітини: за допомогою внутрішньоклітинного діалізу вперше у світі була здійснена заміна цитоплазми нервової клітини штучним середовищем. Це дозволило розшифрувати механізми електричної збудливості нервових клітин.

У 80-х роках Олег Олександрович зробив відкриття, які увійшли

до світової наукової спадщини: виявив два нових рецептори в нервових клітинах: протон- та АТФ-чутливі рецептори, які виявились надзвичайно важливими для функціонування нервової системи.

Дослідження О.О. Криштала за останні роки присвячені вивченню механізмів виникнення болю та виявленню речовин – селективних

блокаторів рецепторів, які залучені до проведення больових сигналів. Результати цих досліджень мають неоціненне значення для життя та повноцінної діяльності людини. За цим напрямком успішно працює група вчених відділу фізико-хімічної біології клітинних мембран, який він очолює.

Академік О.О. Кришталь лауреат Державних премій у галузі науки і техніки СРСР та України, премій НАН України імені О.О. Богомольця та імені П.Г. Костюка.

Дослідницький талант і професіоналізм, наукове передбачення та такі людські якості, як висока порядність, доброта, безмежна відданість Науці – визнані всім науковим світом. Вчені провідних наукових колективів різних країн з великим бажанням уже багато років співпрацюють з академіком О.О. Кришталем. Він працював професором у провідних університетах світу: Кюсю (Японія), Гарвардському (США), Мадридському (Іспанія) та Пенсільванському (США).

Олег Олександрович є одним з найцитованіших і найавторитетніших українських вчених у світі.

Багато часу і сил О.О. Кришталь віддає підготовці молодих спеціалістів різних рівнів (дипломники

ВНЗ, аспіранти, докторанти). За його наукового керівництва підготовлено та успішно захищено понад 20 кандидатських і докторських дисертацій. «Наукові діти» Олега Олександровича працюють у провідних лабораторіях світу.

Академік О.О. Кришталь має широкі міжнародне визнання. Він входить до складу редакційних колегій міжнародних журналів «Neuroscience», «Autonomic Neuroscience», «Purinergetic Signalling», «Frontiers in Neuroscience», «Central European Journal of Biology». Є членом керівництва Європейської академії наук, Всесвітньої організації з вивчення мозку та Федерації європейських товариств нейронауки.

Крім науки, академік О.О. Кришталь захоплюється літературною діяльністю. Він є автором художніх творів «Гомункулус», «До співу птахів» та «Я і ми: оптимістичний сценарій».

Тернопільське відділення Українського фізіологічного товариства щиро вітає Олега Олександровича з уродинами та бажає здоров'я на довгі й благодійні літа та подальших творчих здобутків.

**Степан ВАДЗЮК,
професор ТДМУ**

НЕЗАБУТНІ

ПАМ'ЯТІ ВЧИТЕЛЯ

**Л.Я. КОВАЛЬЧУКУ
присвячується**

Так сталося, що річниця смерті нашого ректора, члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Якимовича Ковальчука припала на перший день роботи науково-практичної конференції з міжнародною участю «Новини світової панкреатології. Проблеми діагностики, лікування, дієтичного харчування при захворюваннях підшлункової залози і коморбідних хворобах». Цей захід відбувся на базі нашого університету, за що щира подяка теперішньому ректорові, професору М.М. Корді та проректорам, професорам І.М. Кліщу та С.Й. Запорожану. У рамках роботи громадської організації «Асоціація сімейних лікарів Тернопільської області», запросивши в гості Український клуб панкреатологів на чолі з його президентом, проф. Н.Б. Губергіц, форум вийшов солідний. За два дні роботи конференції її відвідали майже 500 лікарів різного профілю: сімейних, дільничних терапевтів і педіатрів, гастроентерологів, хірургів. Професори та науковці з різних регіонів України, а також з Індії представили понад 30 доповідей. Відбулися ввічливі зустрічі з представниками Запоріжжя та Києва, де лікарі також могли долучитись до представницького заходу і навіть взяти участь у науковій дискусії.

Мені було приємно вислуховувати компліменти гостей стосовно організації заходу, чудового облаштування нашого адміністративного корпусу та актових залів, музейної експозиції, присвяченої проф. Л.Я. Ковальчуку, щодо технічних можливостей нашого закладу. І, безумовно, в такі хвилини зга-

дувався Леонід Якимович, адже все вищезазначене — реальні плоди його діяльності. І навіть сам той факт, що саме такого дня проблеми хірургічної панкреатології розглядаються у стінах нашого вишу, а це також входило до сфери наукових і лікарських інтересів Леоніда Якимовича, було якось символічно. Якщо й насправду душі померлих спостерігають за нами, то все відбувалося правильно.

Минув рік після смерті Леоніда Ковальчука, є вже якесь усвідомлення цього факту, сформувалися думки, якими вже можна поділитися, бо вони обдумані та вистояні. Сталося так, що і день смерті, і день річниці смерті застали мене в роботі. Рік тому сумна звістка застала мене у Києві на науково-практичній конференції з рефлексотерапії, я поділилась цією новиною із залом, адже це у більшості мої однопідприємці, колеги, яких знаю протягом тривалих років. Було дуже хвилююче, коли зал з понад 250 лікарів устав пом'янути цю непересічну людину. З'ясувалося, що нашого ректора багато хто знав, багато хто в залі — наші випускники, деякого оперував цей талановитий хірург, дехто запам'ятав наш університет за позитивними враженнями від нього, що теж пов'язано з іменем покійного керівника. Цього року понад 350 лікарів з усіх куточків України також пом'янули Л.Я. Ковальчука. Так і повинно бути: світла пам'ять має бути живою, щирою, спрямованою на продовження справи покійного. А це — завжди активна життєва позиція, невтомна робота

лікарська, наукова, суспільна. Так сприймав життя наш ректор, професор Л.Я. Ковальчук. Таким я запам'ятала його, будучи протягом року проректором з наукової роботи.

Для мене у багатьох аспектах буття Леоніда Якимовича був і завжди залишиться знаковою людиною. Він підмінив мене серед багатьох працівників, висунув на керівну роботу, що було для мене на ту пору дивним, адже ніколи я не була громадським активістом, керівником. Все життя вчилася, працювала практичним лікарем, потім займалася наукою й намагалася розвиватися як викладач. Кожного дня він вчив мене та членів своєї команди. Ніколи не забуду, як Леонід Якимович повторював, що треба вчитися ставити правильне завдання, формувати чіткий алгоритм виконання, а відтак суворо контролювати його виконання. Так я й зараз чиню.

Дуже повчально було спостерігати, як ректор розвивав свої ідеї, які спочатку часто здавалися фантастичними, однак потім ставали нашим реальним життям. Леонід Якимович мав сильне чуття на людей, на запити майбутнього. Останнім часом мені не раз доводилося згадувати ректора добрим словом з приводу різних моментів.

Саме проф. Л.Я. Ковальчук понад 15 років тому відчув актуальність розвитку первинної медичної допомоги, сімейної медицини. До останнього часу я не розуміла до кінця, чому особисто волею ректора перейменував нашу кафедру з поліклінічної справи й сімейної медицини на кафедру первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини. А тепер розумію, що він передбачав життєву необхідність чіткого розмежування рівнів надання медичної допомоги, і що без цього ніякого реального успіху в сфері медицини не може бути. Саме тепер усвідомлюю, чому ректор не шкодував часу, праці, фінансування на створення навчально-практичних баз у сільській місцевості. Ми «поскрипували», бурчали, але справжня робота йшла, наші студенти, а особливо інтерни «нюхали порохи», адже без цього реального наближення надання медичної допомоги до людей не станеться. Тому, як ніколи раніше, розумію, як важливо пройти цей тренінг, особливо інтернам, для яких цей досвід безцінний. Важливо також те, в яких умовах працюють у створених центрах наші майбутні випускники, адже саме такі європейські стандарти будуть закладені в їхню свідомість — свідомість лікарів завтрашнього дня.

Надзвичайно цікавим було спостерігати, як ректор генерував нові прогресивні наукові ідеї. Ніколи не забуду день, коли він, можливо, й спонтанно загорівся

тематикою моєї майбутньої докторської дисертації після моєї доповіді про свої наукові задуми та ідеї. Серед 10 груп хворих на хронічний панкреатит, яких я виділила для дослідження, було 4 групи після оперативних втручань. Це зацікавило ректора. Потім, коли принесла готову докторську дисертацію, він сказав, що ні одна дисертаційна робота не далася йому так легко. Це «підняло» мене, просто ошчасливило. Запам'яталося це також тому, що Леонід Якимович тоді був сильно хворим, це було у рік 50-ліття нашого університету. Незважаючи на це, він все ж таки віднайшов час і можливість приділити мені увагу. Це у деталях згадується мені зараз, адже увага такої людини, інтерес її до моєї скромної персони назавжди залишається зі мною.

У наших стосунках бували всякі часи, бували моменти непорозуміння, бо я часто мала власну альтернативну думку на ті чи інші обставини чи події, мала сміливість її висловлювати ректору. Леонід Якимович це поважав, іноді прислухався, брав до уваги, а іноді категорично не сприймав. Розуміла, що як досвідчений керівник, він має право на це, завжди ставилася й ставлюся і тепер до нього з повагою, особливо з позиції вже пережитого. Вважаю, так: він, який багато в чому сформував мене, мав право бути, як мені тоді здавалося, несправедливим. Зараз я так не думаю. Мої «слізи» висохли, а в душі залишилася лише вдячність, повага, душевне тепло.

Ці мої почуття дуже особисті, але ними захотілося поділитися. Бо це не вимірюється пам'ятниками чи барельєфами, це завжди зі мною в душі, і точно знаю, що ці мої почуття знаходять відгук у всесвіті.

**Лілія БАБІНЕЦЬ,
професор ТДМУ**

..... ДУШЕВНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ

ЛЕСЯ КОСОВСЬКА: «ПРАЦЯ – НАЙКРАЩИЙ ЗАСІБ ДЛЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я»

10 жовтня відзначили Всесвітній день психічного здоров'я. 1992 року його заснували з ініціативи Всесвітньої федерації психічного здоров'я за підтримки Всесвітньої організації охорони здоров'я, аби привернути увагу до проблем психічного здоров'я у світі та скоротити поширення депресивних розладів, шизофренії, хвороби Альцгеймера, наркотичної залежності, епілепсії та розумової відсталості. Нинішнього року цей день має гасло «Гідність в психічному здоров'ї».

У Всесвітній день психічного здоров'я зустрівся з головним

Леся КОСОВСЬКА — позаштатним психіатром департаменту охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації Лесею КОСОВСЬКОЮ.

— Лесю Володимирівно, яким питанням приділятимете увагу в рамках гасла Всесвітнього дня психічного здоров'я?

— Тема психічного здоров'я насправді є доволі всеохоплюючою, із соціальним наголосом, адже тисячі людей з порушеннями психічного здоров'я у всьому світі позбавлені своїх прав. Їх не лише піддають дискримінації, стигматизації та маргіналізації, а вони також є предметом емоційного й фізичного насильства в суспільстві. Не через призму ізоляції суспільство повинно бачити людей з вадами психічного здоров'я, а через усвідомлення того, що вони не мають бути вигнанцями суспільства, а можуть і повинні жити поруч з нами, наша ж місія — допомагати їм.

— Як фахівці трактують саме поняття «психічне здоров'я»?

— Психічне здоров'я — це стан душевного благополуччя, яке дає кожній людині можливість реалізувати власний потенціал, долати звичайні життєві стреси, плідно працювати. Бути психічно здоровим — означає не лише те, що людина не має психічних захворювань. Якщо ти психічно здоровий, то реалізуєш весь свій потенціал, життєві труднощі переносиш легко та з успіхом можеш впоратися з ними, маєш повноцінне сімейне життя, береш участь у суспільному житті, успішній на роботі, підтримуєш добрі стосунки з іншими людьми. В суспільстві психічне здоров'я називають ще й «емоційним здоров'ям» або «благополуччям», бо психічне здоров'я настільки ж важливе, як і фізичне.

Утім, як залишитися здоровим психічно, не знає, по суті, ніхто. Природа виникнення шизофренії, епілепсії, депресивних станів ще не цілком досліджена, але абсолютно точно відомі чинники, які підвищують ризик їх розвитку: це постійно зростаюча кількість стресових ситуацій, неправильне харчування, а також нескінченний потік негативної інформації.

— Як з психічним здоров'ям українців?

— Наші співвітчизники не більше хворі та не більше здорові, ніж інші народи світу. Статистика наводить дані: понад 1,2 млн., а це понад 3% усіх мешканців, звертаються за допомогою внаслідок психічних розладів. За оцінками фахівців, від різноманітних нервових розладів страждає кожен третій українець.

Хочу зауважити, що поширеність психічних розладів в Україні вдвіть менша, ніж у країнах Західної Європи (24% населення страждає на психічні розлади), але це не означає, що наші громадяни менше хворіють на розлади психіки.

(Продовження на стор. 12)

ПРАЦІВНИКИ РІЗНИХ КЛІНІЧНИХ КАФЕДР ТДМУ СПІЛЬНО З ФОНДОМ «ДАР ЖИТТЯ» ДОПОМАГАЮТЬ ДІТЯМ

«Клініка на колесах» Міжнародного благодійного фонду «Дар життя» – це два обладнаних сучасною медичною апаратурою автобуси, педіатричний та стоматологічний, де працюють висококваліфіковані лікарі і є все необхідне для діагностики. Медики роблять електрокардіограму, спірометрію для перевірки функціонування легень, аналіз сечі, визначають рівень гемоглобіну та глюкози в крові, гостроту зору та слуху. Обстеження можна пройти і в стоматологів. Усі послуги – безкоштовні. Кожен з автобусів комп'ютеризований та ведеться електронна реєстрація пацієнтів. Добродійний проект спрямований на допомогу дітям, позбавлених батьківського піклування, з малозабезпечених сімей, які особливо потребують уваги й турботи.

Наш університет плідно співпрацює з Міжнародним благодійним фондом «Дар життя», активно допомагаючи в обстеженні й лікуванні маленьких пацієнтів. Як відомо, 30 червня

Віктор ТОМЧИШИН, лікар школи-інтернату, Тамара ВОРОНЦОВА, доцент ТДМУ, Лариса ЧОРНА, головний лікар «Клініки на колесах»

саягнута домовленість про спільні з фондом «Дар життя» виїзди працівників кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією – вузькопрофільних спеціалістів – в школи для проведення медоглядів і надання фахової допомоги дітям.

Напередодні свята Покрови представники ТДМУ завітали до загальноосвітньої школи-інтернату санаторного типу в селищі Гримайлів Гусятинського району. Як розповів його директор Василь Осідак, інтернат – гастроентерологічного профілю. Тут мешкає і навчається понад 100 дітей віком від трьох до вісімнадцяти років з різними захворюваннями органів травлення. Тому всі вони потребують посиленої уваги медиків.

Упродовж попереднього тижня маленьких пацієнтів оглядали лікарі медичної клініки на колесах МБФ «Дар життя» та склали список тих, хто потребував поглибленої спеціалізованої консультації. З цією метою – завершити обстеження і проконсультувати – до школи-інтернату й приїхали спеціалісти різних клінічних кафедр ТДМУ. Групу фахівців очолила доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Т.О. Воронцова. До складу цієї групи увійшли:

доценти кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Л.А. Волянська, Т.М. Косовська, І.О. Крицький, клінічний ординатор кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Н.І. Яворська, аспірант кафедри оториноларингології, офтальмології і нейрохірургії М.І. Герасимюк та асистент кафедри оториноларингології, офтальмології і нейрохірургії Т.І. Романюк.

Їх чекали. Діти тут не обділені увагою працівників школи-інтернату, але спілкування з новими

людьми для них не менш важливе. А тим більше – безпосереднє спілкування з лікарями, які знають відповіді на всі питання, пов'язані зі здоров'ям.

– Наша школа-інтернат є й дошкільним навчальним закладом, розрахованим також на дошкільнят. Їх у нас восьмеро, – розповів шкільний лікар Віктор Йосипович Томчишин. – Для оздоровлення дітей функціону-

ють медичні кабінети: УВЧ, кварц, електрофорез, кімната психологічної релаксації.

– У дошкільній групі – дітки від 3 до 6 років, – знайомить зі своїми підопічними старша медсестра Ольга Каня. – В інших групах однолітки – від 6 до 10 років, від 10 до 13 і старші. Харчування – дієтичне, п'ятиразове. Медогляд щороку здійснюють лікарі

Тетяна КОСОВСЬКА, лікар-пульмонолог, доцент ТДМУ

районної поліклініки, але завдяки співпраці Міжнародного благодійного фонду «Дар життя» та ТДМУ у дітей з'явилася можливість отримати спеціалізовану стоматологічну та педіатричну допомогу.

Головний лікар «Клініки на колесах» Лариса Чорна розповіла, що за попередній тиждень педіатри та стоматологи оглянули всіх вихованців Гримайлівської школи – інтернату та сформували диспансерні групи з дітей, які потребують додаткового обстеження в отоларинголога, окуліста, психоневропатолога, гастроентеролога, пульманолога – алерголога, хірурга – ортопеда. На що найчастіше скаржилися маленькі пацієнти? На першому місці –

шлунково-кишкові проблеми. Є випадки збоїв у роботі жовчного міхура, в когось печінка збільшена, що може бути пов'язано з глистними інвазіями. В старших школярів, на жаль, поширені порушення постави. Після огляду спеціалістів відповідних клінічних кафедр ТДМУ у разі потреби буде вирішено питання про подальше лікування. Така співпраця медиків заради здоров'я дітей триватиме й надалі, зазначила Лариса Михайлівна.

Прийом тривав, як кажуть, до останнього пацієнта. Спільну роботу медичної клініки на колесах МБФ «Дар життя» із спеціалістами клінічних кафедр ТДМУ в Гримайлові підсумувала керівник університетської групи, доцент Тамара Воронцова.

Ігор КРИЦЬКИЙ, дитячий хірург, доцент ТДМУ

відбулася зустріч ректора ТДМУ, професора Михайла Корди з представниками фонду – директором Ніколасом Одінором Лейпер, менеджером з адміністративної роботи Керрі Еллен Лейпер, головним лікарем клініки фонду Ларисою Чорною і менеджером-перекладачем Надією Ходзінською. У зустрічі також взяли участь проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Степан Запорожан і доцент кафедри дитячих хвороб Тамара Воронцова. До-

Любов ВОЛЯНСЬКА, лікар-інфекціоніст, доцент ТДМУ

Максим ГЕРАСИМЮК, отоларинголог, аспірант ТДМУ

– Лікарі медичної клініки на колесах МБФ «Дар життя», які протягом тижня оглянули дитячий колектив Гримайлівської школи-інтернату, сформували групи маленьких пацієнтів для більш поглибленої спеціалізованої консультації. Щоб надати їм, до школи-інтернату приїхали фахівці різних клінічних кафедр ТДМУ.

Результати поглиблених спеціалізованих оглядів такі: 28 дітям з пульмонологічною патологією після огляду в пульмонолог-алерголога уточнено амбулаторне лікування. Хірург (ортопед-травматолог) оглянув 8 дітей з ортопедичною та хірургічною патологією, одна з них продовжить лікування в стаціонарі. 11 дітей з респіраторними проблемами отримали консультацію дитячого інфекціоніста. З 16 дітей після огляду окуліста семеро скерували на консультації в лабораторію контактної корекції зору при університетській лікарні для підбору окулярів.

На прийомі в отоларинголога побувало 13 маленьких пацієнтів, одного скерували в ЛОР-відділ обласної дитячої клінічної лікарні для оперативне лікування. Психоневролог проконсультувала 12 дітей, проведена корекція призначеного лікування, стаціонарно лікуватимуться тепер четверо.

– Щиро дякуємо вам за турботу й допомогу, – говорили, проводжаючи лікарів, діти, і працівники навчального закладу.

Наступний виїзд спеціалістів (представників ТДМУ) відбудеться до Зборова.

Лідія ХМІЛЯР

ЛЕСЯ КОСОВСЬКА: «ПРАЦЯ – НАЙКРАЩИЙ ЗАСІБ ДЛЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я»

(Закінчення. Поч. на стор. 10)

Проблема в тому, що населення з острахом йде на прийом до психіатра. Фахівці передбачають, що до 2020 року психічні розлади увійдуть до світової п'ятірки хвороб-лідерів, їх доля серед усіх захворювань може досягти 50 відсотків. Щодо факторів, які зумовлюють психічний розлад, то це комплекс проблем, які більш глобальні, ніж сварка з дівчиною чи маленька зарплата. Є загальнобіологічна закономірність, яка призводить до психічного розладу, вона обумовлена самим плином життя людини.

– На початку 60-х років у світі зародився рух антипсихіатрії. Його послідовники називають традиційну психіатрію каральною медициною...

– Душевний розлад – одна з улюблених тем голлівудських сценаристів. Зображуючи маленький світ психіатричної лікарні, вони можуть дати волю своїй фантазії. Манії, марення, гамівні сорочки, лікування елек-

тровою – усі ці атрибути допомагають створити похмуру, жахливу, але привабливу для глядача картинку. Між тим, лікарям і санітарам зазвичай відведена роль запеклих лиходіїв, які користуються безпорадним станом хворих.

Нині ніхто нікого нікуди насильно не тягне. Не хоче людина отримувати допомогу, вона її не отримує. Якщо вона чує голоси, але хоче лікуватися у знахарки – це її справа. Психіатрія – це розділ медицини, багаторічна наука. Українська психіатрія дуже успішна. Наприклад, шизофренія була раніше фатальним захворюванням, зараз можемо з нею боротися. У 30-50% випадків психічних розладів ми досягаємо хороших результатів.

– Дедалі частіше чуємо про самогубства, резонансні вбивства. Чи є цьому хоча б якийсь пояснення?

– Чи не чверть популяції переживає різні емоційні розлади

впродовж року, найчастіше тривогу та депресію. Депресія зустрічається в одного з п'яти людей зрілого віку, частіше – в жінок. Суїцид продовжує утримувати позиції однієї з найбільш поширених причин смерті чоловіків віком до 35 років. Нинішні реалії, пов'язані з АТО, розширюють перелік розладів психічного здоров'я.

Якщо порівняти з американським досвідом, то багато людей знає, що під час в'єтнамської війни загинуло 58 тисяч американських солдат. А от про те, що протягом десяти років в мирний час ще 62 тисячі американських солдат покінчили життя самогубством, мало кому відомо. Як, власне, й те, що 50% ветеранів сиділи у в'язницях за статтю про перевищення агресії. Наше завдання нині – дати шанс і можливість усім тим, хто повертається з війни, відновити свій психічний стан і стати значно кращими. Задля повернення учасників

АТО, членів їхніх сімей та родин до повноцінного життя на базі Тернопільської обласної комунальної клінічної психоневрологічної лікарні створили Центр психологічної реабілітації.

Якщо мовити про гучні вбивства, то вважаю, що це поодинокі спалахи агресії, які були в будь-якому суспільстві в усі часи існування людства. Знаємо, що через норвезького вбивцю Андерса Брейвіка загинуло 77 осіб. У Німеччині кілька років тому школяр приніс до школи пістолет і позбавив життя десятків людей. Про такі ж випадки чуємо у США. Але весь цей резонанс ще обумовлений доступністю інформації. Не вважаю, що наше суспільство стає злішим, агресивнішим. У нас є свої проблеми, але є і свої добрі справи, досягнення.

– Що порадили б нашим читачам, аби не лише зберегти, а й примножити своє психічне здоров'я?

– Якщо помічаєте, що вас дратують будь-які незначні нестандартні ситуації, сон короткий та неспокійний, ви часто неадекватно стали діяти – це вже сигнал. Отже, ваше психічне здоров'я під загрозою. Як же зберегти його? Вважають, що праця – найкращі ліки для психічного здоров'я. Чи то буде фізичний, чи розумовий вид діяльності, головне, щоб він займав усю вашу увагу. Урізноманітніть своє життя різними цікавими вам заняттями.

Для відновлення психічного здоров'я більше часу приділіть сім'ї, грі з дітьми. Відчуєте себе комусь потрібним і улюбленим. Дуже важливо для психічного здоров'я дотримуватися режиму дня. Намагайтеся знаходити час для прогулянок на свіжому повітрі, подорожувати, позбудьтеся шкідливих звичок. Якщо зможете виробити звичку у всьому бачити лише хороше, це неодмінно сприятиме збереженню психічного здоров'я. Будьте уважними й прихильними один до одного та оберігайте психічне здоров'я!

**Розмову вела
Лариса ЛУКАЦЬУК**

АКЦІЯ

СТУДЕНТИ ПРОДОВЖУЮТЬ СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ В ІНТЕРНАТАХ

Нещодавно студенти нашого вишу завітали до Тернопільського дитячого комунального будинку для дітей шкільного віку. Вихованцям підліткового віку вони розповіли про важливі аспекти статевого дозрівання.

«Для кращого сприймання та розуміння матеріалу прочитали лекцію у цікавій формі. Спершу показали цікавий мультфільм про статево дозрівання, потім подали невеликі інформаційні блоки про засоби особистої гігієни для дівчат

і контрацепцію. Прагнули налагодити відкрите та щире спілкування, адже довіра – це найголовніше. Хочу сказати, що дівчатка з цікавістю слухали матеріал, який ми їм подали. Приємно було чути від них і слова подяки», – розповіла студентка ТДМУ Ілліана Гога.

Участь у цьому проекті взяли також такі студенти: Наталія Біскупська, Катерина Воробець, Ллілія Гарасимчук, Роксолана Осінчук. Вони прагнули стати для дівчат інтернату кращими подругами. І це майбутнім медикам вдалося. В результаті спілкування всі учасники отримали чимало позитиву, приємних вражень.

Студенти висловлюють подяку директору закладу Володимиру Долинному за теплий прийом і співпрацю.

СЛАВЕТНІ СПІВАКИ ОСЕНІ

СОЛОМІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА

*Голос – мов ріка, його не
спиниш,
Не повернеш силоміць назад...
Сцена вища за гірську вершину
І квітуча, наче майський сад.*

*У Варшаві, Відні і Трієсті –
Скрізь чекають, позавмерши, зали.
Ваш талант – ваш хрест, який
донести
Мусите зі Львова до Ла Скала.*

*Баттерфляй, Аїда, Дездемона...
В кожній з них – душі і долі
частка:
Слава теж на смак бува солоня,
А сльоза – солодка,
наче щастя.*

*Море квітів. Океан овацій.
Білі голуби в чилійським небі.
Ось така життєва декорація.
Соломіє, ну чого ще треба?*

Лебеділо серце: треба більше –

*Жита і пшениці до плеча,
Хати білостінної у Білій,
Радості у батькових очах.*

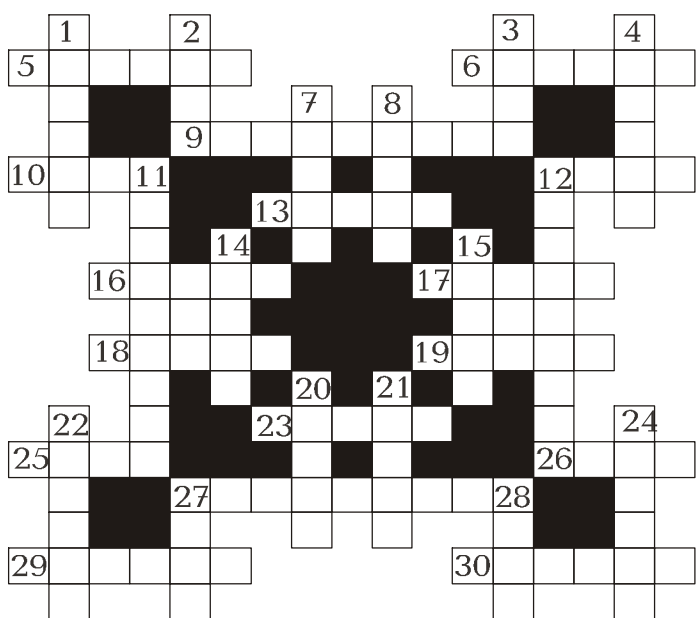
*Треба слова вірного і пісні,
Неба – аж прозорого,
погожого,
Дощику легкого, як повітря,
І причілка з мальвами
та рожею.*

*Треба вуличок вузеньких
Львова,
Потяга, що доведе в Тернопіль,
Тиші на алеях Личакова,
Коли дні перегорять на попіл...*

*Все це було, але ще зарано
Ставити сумний останній
штрих:
Над Білявинцями і Міланом
її голос досі не затих.*

**Наталія ВОЛОТОВСЬКА,
кандидат меднаук,
член Національної спілки
письменників України**

КРОСВОРД

По горизонталі: 5. За біблійним переказом, велетень, переможений у єдиноборстві пастухом Давидом. 6. Зошит для малюнків. 9. Комплекс устаткування і споруд, призначених для передавання програм телебачення. 10. Мілке місце річки, де можна перейти на її інший бік. 12. Річка, найбільша притока Дунаю. 13. Американський письменник Джеймс Фенімор... 16. Письменниця ... Барто. 17. Вага товару без упаковки. 18. Негативно заряджений іон. 19. Декоративний живописний твір для оздоблення стіни. 23. Стиль спортивного плавання. 25. Під'ємний механізм. 26. Співак-імпровізатор у казахів, киргизів. 27. Підводний човен. 29. Морська промислова риба з довгастоплоским тулубом. 30. Любитель і знавець витончених страв.

По вертикалі: 1. Старовинний іспанський народний танець з кастаньетами. 2. Ритм руху, рівномірність. 3. Різні види бігу, ходи коня. 4. Російський композитор ... Мусоргський. 7. Підмальовування фотознімка, негатива. 8. В артилерії – пункт на місцевості, за яким провадиться пристрілювання. 11. Відрізок прямої, що з'єднує вершини двох кутів багатокутника. 12. Наука, що вивчає структуру і рухи земної кори. 14. У математиці – двочлен. 15. Сузір'я в Північній півкулі неба. 20. Німецький композитор Йоганнес. 21. Залицяння, кокетування. 22. Строфа з чотирьох рядків, поетичний твір-мініатюра. 24. У міжнародному праві – нерівноправний договір. 27. Нота. 28. Народний поет, співак і музикант у вірменів.

**Відповіді на кросворд,
вміщений у № 19, 2015 р.**

Горизонталь. 1. Декада. 4. Трахея. 9. Бар. 10. «Театр». 11. Код. 12. Еркер. 14. Хорда. 16. Орт. 18. Флірт. 19. Олімп. 21. «Сон». 24. Панда. 26. Плато. 27. Кіт. 29. Перон. 30. Пас. 31. Рефері. 32. Костер.

Вертикаль. 1. Дублер. 2. Кір. 3. Дутар. 5. Реріх. 6. Хек. 7. Ягдташ. 8. Тапір. 13. Кулон. 15. Рампа. 16. Отс. 17. Тон. 20. Спектр. 22. Опера. 23. Монстр. 25. Ампер. 26. Панно. 28. Тиф. 30. Пат.

– Лікар сказав, що у мене вроджені здібності до гірськолижного спорту.

– А чому це?

– Кістки швидко зростаються!